GEMEENTE BEUNINGEN

NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN

2025

Inhoudsopgave

Samenvatting 3
Inleiding 4
1 Wet- en regelgeving en begrippen 5
1.1 Begrippen en onderscheid tussen reserves en voorzieningen 5
1.1.1 Reserves 6
1.1.2 Voorzieningen 7
1.2 Functies reserves 8
2 Kaders reserves en voorzieningen 10
2.1 Uitgangspunt vorming reserves 10
2.2 Algemene reserves 10
2.3 Bestemmingsreserves 10
2.3.1 Bevoegdheid instelling 10
2.3.2 Incidentele lasten 10
2.3.3 Indexatie 10
2.3.4 Vrijval reserves 10
2.3.5 Functie Besteding 11
2.3.6 Functie Egaliseren 11
2.3.7 Functie Kapitaallasten 11
2.4 Specifieke kaders 11
2.4.1 Kaders reserve budgetoverheveling 11
2.5 Kaders voorzieningen 12
3 Informatievoorziening en beheersing 13
3.1 Accountantscontrole 13
3.2 Wijziging doel, duur of bestemming 13
3.3 Informatievoorziening en beheersing 13
Bijlage 1: Relevante artikelen uit het Besluit Begroting en Verantwoording Besluit 14
Bijlage 2: Relevant artikel uit de Financiële Verordening 2023 16
Bijlage 3: Overzicht van reserves en voorzieningen 17

Samenvatting

Voor u ligt de nieuwe Nota Reserves en voorzieningen 2025. In artikel 16 lid 2 van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) 2023 staat dat we één keer in de vijf jaar een Nota reserves en voorzieningen ter vaststelling aanbieden aan de gemeenteraad.

Deze nota is een uitwerking van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna BBV), waarin vooral definities en vereisten voor de verslaggeving staan. In deze nota vindt u terug hoe wij als gemeente Beuningen met onze reserves en voorzieningen willen omgaan.

Deze nota geeft de regels en richtlijnen rondom de reserves en voorzieningen en geeft aan wanneer onttrekkingen en toevoegingen kunnen plaatsvinden. Om te voldoen aan het budgetrecht van de raad en burgemeester en wethouders te faciliteren bij een goede bedrijfsvoering is het van belang dat altijd op een transparante wijze de financiële positie van de gemeente te bepalen is. Daarom is het van belang dat eenduidig en consistent omgegaan wordt met reserves en voorzieningen.

Wat is er gewijzigd ten opzichte van de nota reserves en voorzieningen 2023? De kaders rondom budgetoverheveling zijn gewijzigd (zie hoofdstuk 2.4). Daarnaast is het totaaloverzicht van de aanwezige reserves en voorziening geactualiseerd (zie bijlage 3)

Inleiding

In de Financiële Verordening van de gemeente Beuningen is vastgelegd dat de raad iedere vijf jaar een (geactualiseerde) Nota Reserves en Voorzieningen vaststelt. Hierdoor wordt geborgd dat iedere vijf jaar het beleidskader over de reserves en voorzieningen herijkt wordt. In de planning & control documenten wordt het beleidskader toegepast en gemonitord door actuele financiële en beleidsmatige informatie te geven over de specifieke reserves en voorzieningen.

Om dit goed en transparant te laten werken is het belangrijk om goede afspraken te maken. De basis voor alle financiële afspraken tussen raad en burgemeester en wethouders wordt gevormd door de gemeentewet en het daaruit volgend BBV en de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) 2023.

Omdat het besluit om een reserve in te stellen een politieke keuze is, geeft het BBV voor reserves vooral de definities wat reserves zijn en wat hierover minimaal moet worden gerapporteerd in de jaarrekening. Hoe we als gemeente met reserves willen omgaan ligt vast in deze Nota reserves en voorzieningen. De regels voor voorzieningen in het BBV laten weinig ruimte voor 'eigen' afspraken. Daarom zijn de interne regels voor voorzieningen vooral gericht op volledigheid en juistheid: hoe zorgen we ervoor dat er een voorziening wordt ingesteld als dat nodig is en dat er genoeg, maar ook niet te veel geld in wordt gestopt.

Deze nota zal overwegend gericht zijn op het waarom van reservevorming (functies van de reserves) en de spelregels die wij met elkaar (raad en burgemeester en wethouders) afspreken voor effectief beheer van de reserves.

In deze nota komen achtereenvolgens aan de orde:
1. Wet- en regelgeving en begrippen en functies;
2. Kaders reserves en voorzieningen;
3. Specifieke kaders reserves;
4. Informatievoorziening en beheersing.

Tot slot volgen enkele bijlagen:
1. Relevante artikelen BBV en Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) 2023, hierna Financiële verordening 2023;
2. Relevante artikelen uit de Financiële Verordening 2023;
3. Overzicht van reserves en voorzieningen

1 Wet- en regelgeving en begrippen

Wet- en regelgeving reserves en voorzieningen
Bij het opstellen en/of wijzigen van financieel beleid wordt de basis gevormd door de geldende wet- en regelgeving. Dit is breder dan alleen externe wetten en regels; hierbij moeten ook de eigen interne regelingen, verordeningen en besluiten meegenomen worden.

Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Het externe kader is het BBV. In het BBV staan de regels voor het opstellen van begroting en jaarrekening. De commissie BBV heeft tot doel om het BBV door alle gemeenten en provincies op dezelfde manier te laten toepassen en geeft daartoe uitleg van de regelgeving. Dit doet zij onder andere door een 'vraag en antwoord rubriek' op hun website en door het uitbrengen van richtinggevende notities. In bijlage 1 vindt u alle artikelen uit het BBV die betrekking hebben op reserves en voorzieningen.

Financiële Verordening 2023
De basis van ons interne financiële kader wordt gevormd door de Financiële Verordening 2023. In deze verordening heeft de raad de uitgangspunten voor het financiële beleid, het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vastgelegd. In artikel 16 van de Financiële Verordening wordt ingegaan op de reserves en voorzieningen. Dit artikel is opgenomen in bijlage 2.

Kadernota rechtmatigheid 2024
De commissie BBV heeft in 2024 een geactualiseerde versie van de Kadernota Rechtmatigheid 2023 uitgebracht. Hierin wordt ingegaan op de rechtmatigheid van budgetoverheveling tussen de begrotingsjaren. Burgemeester en wethouders geven uitvoering aan de door de raad vastgestelde begroting en de, in aanvulling daarop, gedurende het jaar vastgestelde beleids- en begrotingsaanpassingen. In de praktijk wijkt de werkelijke besteding af van de in de begroting opgenomen bedragen. Het komt regelmatig voor dat deze afwijkingen worden veroorzaakt doordat activiteiten, waarvoor de raad geld beschikbaar heeft gesteld, nog niet (geheel) zijn uitgevoerd. Dit leidt dan tot een voordelig saldo ten opzichte van de begroting. De activiteiten worden in het volgende begrotingsjaar (verder) uitgevoerd. De commissie BBV geeft om de geschetste problematiek rechtmatig op te lossen een aantal opties in overweging. In hoofdstuk 2.4 wordt hier nader op ingegaan.

1.1 Begrippen en onderscheid tussen reserves en voorzieningen

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is niet altijd even duidelijk en de termen worden dan ook regelmatig door elkaar of verkeerd gebruikt. Dit is niet zo vreemd, omdat reserves en voorzieningen ook erg op elkaar lijken: in beide gevallen wordt er geld opzij gezet voor een bepaald doel en de posten zijn ook allebei terug te vinden op de passiefzijde van de balans. Uitzondering zijn voorzieningen gevormd wegens oninbaarheid van leningen en vorderingen, zoals bijvoorbeeld een voorziening dubieuze debiteuren. Deze voorzieningen worden conform artikel 63, sub 8 BBV verrekend met de boekwaarde van leningen en vorderingen en zijn dus te vinden op de debetzijde van de balans.

Het belangrijkste verschil tussen de twee is dat de raad bij bestemmingsreserves een keuze heeft of en waarvoor er geld opzij gezet wordt. Bij voorzieningen is dat (vrijwel) niet het geval. Een ander onderscheid is dat voorzieningen ingesteld worden ten laste van het resultaat. Dit betekent dat ook alle dotaties, onttrekkingen en vrijval ten gunste of ten laste van het resultaat gaan, dus boven de streep. Reserves worden gevormd door middel van resultaatbestemming en ook alle mutaties worden op die wijze verwerkt, dus onder de streep. In artikel 44 BBV is opgenomen waarvoor voorzieningen moeten worden gevormd en waarvoor niet. Daarom ook worden reserves gerekend tot het eigen vermogen en voorzieningen tot het vreemd vermogen.

Hieronder worden de begrippen reserves en voorzieningen afzonderlijk toegelicht.

1.1.1 Reserves

De raad is bevoegd om reserves in te stellen of op te heffen. Reserves zijn eigen, al dan niet voor specifieke doeleinden, gereserveerde middelen op de balans. Ze zijn een onderdeel van het eigen vermogen. De in het BBV opgenomen voorschriften onderscheiden de volgende categorieën reserves:

- Algemene reserves
- Bestemmingsreserves

Algemene reserves

Algemene reserves zijn reserves waaraan geen bestemming is gegeven. Deze reserves zijn verplicht op grond van artikel 43 van het BBV. De algemene reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserves hebben als primaire functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers, het opvangen van begrotingstekorten en bieden de mogelijkheid dat de raad adequaat kan reageren op nieuwe of urgente ontwikkelingen. De raad kan deze middelen inzetten voor nieuw beleid en intensivering van bestaand beleid. Tekorten/overschotten op de jaarrekening worden ten laste/ten gunste van de algemene (saldi) reserve gebracht.

Bestemmingsreserves
Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming (doelstelling) heeft gegeven.

1.1.2 Voorzieningen

Voorzieningen maken deel uit van het vreemd vermogen van de gemeente. De raad is bevoegd om voorzieningen in te stellen of op te heffen. Daarbij wordt aangetekend dat er ten aanzien van de instelling en opheffing van voorzieningen nauwelijks beleidsvrijheid voor de raad bestaat, omdat de vorming hiervan in veel gevallen verplicht voortvloeit uit de bepalingen uit het BBV.

Voor de definitie van voorzieningen is binnen het BBV aansluiting gezocht bij het Burgerlijk Wetboek. Voorzieningen zijn passiefposten in de balans, die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn, en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

Het gaat bij voorzieningen om min of meer onzekere verplichtingen die op termijn tot schulden kunnen worden gerekend, zoals garantieverplichtingen en dergelijke. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten, zoals groot onderhoud. Voorts kunnen voorzieningen een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering, zoals rechtsgedingen, reorganisaties en dergelijke. Voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, bijvoorbeeld die van vakantieverlof, mogen geen voorzieningen worden gevormd (artikel 44 van het BBV). Daarnaast kunnen voorzieningen ingesteld worden om heffingen waarvan de besteding in wet- en regelgeving is gelimiteerd onder te brengen.

Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Het is daarom niet toegestaan rente toe te rekenen aan voorzieningen (artikel 45 van het BBV). De besteding van voorzieningen is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. De uitgaven ten laste van voorzieningen worden namelijk al geautoriseerd bij het vormen van de voorzieningen en worden daarom opgenomen in de Jaarrekening en Programmabegroting. De achterliggende gedachte is dat de uitgaven ten laste van de voorzieningen geen keuzevrijheid kennen en dat de raad de bestemming niet meer kan wijzigen.

Volgens het BBV moeten uitgaven rechtstreeks ten laste van de voorzieningen worden geboekt en lopen ze niet via de exploitatie. Als de besteding ook ten laste van de rekening van baten en lasten zou lopen, zou het bedrag namelijk tweemaal als last worden verantwoord. De onttrekkingen worden dus rechtstreeks via de balans afgewikkeld en maken geen deel uit van de exploitatiebegroting/rekening.

Op grond van het BBV mag een voorziening niet negatief staan. Als er sprake is van een negatief saldo van een voorziening, dan dient dit via de exploitatie van het betreffende verslagjaar aangevuld te worden.

Indien een voorziening een omvang bereikt die hoger is dan het noodzakelijke niveau valt het meerdere vrij ten gunste van de exploitatie.

Kort samengevat: Er is sprake van een reserve als u de bestemming kunt veranderen. Er is sprake van een voorziening als de bestemming vast ligt.

Hieronder staat het schematisch weer gegeven:

Regels met betrekking tot:	Reserves	Voorziening
Onderdeel van	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Wijziging bestemming toegestaan?	Mogelijk	Niet mogelijk
Aanwending vrij	Ja	Nee, alleen voor betreffend doel
Opbouw (dotatie)	Resultaatbestemming	Resultaatbepaling
Onttrekking (aanwending)	Resultaatbestemming	Ten laste van de voorziening

1.2 Functies reserves

In deze nota wordt voorgesteld om de reserves te classificeren naar een tweetal functies, namelijk algemene reserves en bestemmingsreserves. Deze classificatie helpt om een goed overzicht en inzicht te krijgen en de daarin gereserveerde bedragen. Deze indeling is ook van toepassing op de bestaande Jaarrekening 2024.

Algemene reserves
De functie Algemeen heeft alleen betrekking op de algemene reserves ofwel het vrij beschikbare eigen vermogen van de gemeente. De reserve staat ter beschikking voor een brede inzet.

Bestemmingsreserves
De volgende functies hebben betrekking op de bestemmingsreserves:

- Besteding

Bij een ingestelde reserve met een bestedingsfunctie is er sprake van dat de lasten om een vastgesteld doel te bereiken niet in één jaar begroot kunnen worden. Het doel heeft veelal een lange doorlooptijd, waarbij het moment van ramen van de lasten in de praktijk lastig is. Het door de raad vastgesteld budget moet beschikbaar blijven voor het doel. Onder het doel ligt een concreet bestedingsplan waarop toetsing van het onderliggend plan en planning plaatsvindt. Indien dit ontbreekt vindt de toets op deze reserves van de geraamde uitgaven of op het voldoen aan de strekking waarvoor de bestedingsbestemming is ingesteld.

- Egaliseren

Bestemmingsreserves kunnen worden gevormd om grote schommelingen van de lasten met een incidenteel karakter tegen te gaan en dus de lasten over de jaren heen meer gelijkmatig te verdelen.

- Kapitaallasten

Bestemmingsreserves die worden ingesteld ter dekking van afschrijvingslasten. Het is verplicht om alle investeringen op de balans te verantwoorden en vervolgens over meerdere jaren af te schrijven. Het is niet toegestaan om de waarde van de activa in één keer te verminderen met een daarvoor gespaard bedrag. Wél mogen de jaarlijkse afschrijvingslasten gedekt worden door een jaarlijkse onttrekking vanuit een daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. In dat laatste geval

kan de reserve voor kapitaallasten vrijvallen ten gunste van de algemene reserve. Ondanks deze mogelijkheid heeft het de voorkeur om de kapitaallasten te dekken vanuit de structureel beschikbare middelen in de begroting.

2 Kaders reserves en voorzieningen

Gebaseerd op de wet- en regelgeving en de functies vindt u in dit hoofdstuk een beschrijving van ons kader ten aanzien van onze reserves en voorzieningen.

2.1 Uitgangspunt vorming reserves

Het uitgangspunt voor de vorming van reserves is dat dit zo min mogelijk gebeurd. Het heeft de voorkeur, en daarmee volgen we de Commissie BBV, om uitgaven en inkomsten zoveel mogelijk via de jaarlijkse exploitatie te laten verlopen. Dat is namelijk transparant en bevordert de integrale afweging van de inzet van budgetten. Echter, er zijn situaties denkbaar waarin het tóch de voorkeur heeft om een reserve in te stellen. Dat kan bijvoorbeeld zijn om grote schommelingen in de lasten tegen te gaan (egalisatiefunctie) of budgetten meerjarig beschikbaar te houden voor het bereiken van een doel (bestedingsfunctie).

Hierna volgen de kaders voor de algemene reserves en de bestemmingsreserves.

2.2 Algemene reserves

De algemene is vrij besteedbaar is. Hoewel de reserve vrij besteedbaar is, dient de reserve ook als buffer om een minimale gewenste weerstandvermogen ratio van 1.4 aan te houden. Reden hiervoor is om eventuele financiële tegenvallers op te kunnen vangen.

Kaders

- Tekorten/overschotten op de jaarrekening worden in eerste instantie ten laste/ten gunste van de algemene reserve gebracht tenzij door de raad anders wordt bepaald;
- Er is geen bovengrens voor de omvang van de algemene reserve, de ondergrens is te relateren aan de weerstandsvermogen ratio van 1.4 van de risico's zoals deze zijn beschreven in de jaarrekening en programmabegroting in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing;

2.3 Bestemmingsreserves

Voor alle bestemmingsreserves, ongeacht functie, gelden de volgende kaders:

2.3.1 Bevoegdheid instelling

- De instelling van een reserve is een bevoegdheid van de raad. Reserves worden daarom alleen ingesteld bij een expliciet besluit van de raad;
- Er is geen minimumbedrag vereist voor het instellen van een reserve.

2.3.2 Incidentele lasten

- Uitgangspunt is dat incidentele lasten kunnen worden gedekt uit reserves;

2.3.3 Indexatie

- Reserves worden niet automatisch geïndexeerd. Indexatie is alleen mogelijk bij specifieke afspraken hierover. De afweging hiervan vindt plaats bij de Kadernota (onderdeel van de Perspectiefnota)

2.3.4 Vrijval reserves

- Na het bereiken van het doel valt de (restant) reserve vrij naar de algemene reserve.

2.3.5 Functie Besteding
Voor de reserves met de functie Besteding zijn de volgende kaders van toepassing:

- De reserve is gericht op het bereiken van een specifiek doel; Een meerjarig bestedingsplan dient aanwezig te zijn, vastgesteld door de raad;
- Bij een nieuw ingestelde reserve dient het bestedingsplan binnen één jaar door de raad vastgesteld te worden;
- De looptijd van de reserve is gekoppeld aan het bereiken van het doel.

2.3.6 Functie Egaliseren
Voor de reserves met de functie Egaliseren zijn de volgende kaders van toepassing:

- De looptijd van een egalisatiereserve is onbepaald;
- De werking van de egalisatiereserve met stortingen en onttrekkingen wordt opgenomen in een beleidsnota.

2.3.7 Functie Kapitaallasten
Voor de reserve met de functie Kapitaallasten zijn de volgende kaders van toepassing:

- De looptijd van de reserve komt overeen met de looptijd van de afschrijvingen van het actief;
- Een reserve kapitaallasten wordt voornamelijk ingesteld voor éénmalige investeringen. Dit zijn investeringen die na afloop van de afschrijvingstermijn niet vervangen worden.

2.4 Specifieke kaders

2.4.1 Kaders reserve budgetoverheveling
Het uitgangspunt is dat budgetten die niet volledig zijn besteed vrijvallen in het jaarresultaat. Toch kunnen er gegronde redenen zijn om budgetten over te hevelen naar het volgende jaar. Zo kan het voorkomen dat een activiteit niet heeft plaatsgevonden door onvoorziene omstandigheden. Wanneer het wenselijk is om de activiteit in het volgende jaar alsnog uit te voeren kan het budget worden overgeheveld. Daarnaast komt het voor dat budgetten beschikbaar worden gesteld voor incidentele projecten (niet zijnde investeringen) waarvan de uitgaven niet gebonden zijn aan een specifiek jaar. Ook dan is het wenselijk om restantbudgetten over te hevelen naar het volgende jaar. Bij overheveling van een budget wordt het niet bestede deel toegevoegd aan de reserve budgetoverheveling. In het opvolgende jaar kan het budget worden aangewend. Het uitgangspunt is dat we budgetten zo min mogelijk overhevelen en dat we fluctuaties in uitgaven tussen de jaren zo goed mogelijk ramen in de begroting. In de planning & controlcyclus zijn er verschillende momenten per jaar waarop we de ramingen kunnen bijstellen. Op deze manier hoeven er geen budgetten worden overgeheveld.

Toevoeging aan de reserve
Een toevoeging aan de reserve budgetoverheveling is onderdeel van de resultaatbestemming bij de jaarrekening. De resultaatbestemming is ten alle tijden een bevoegdheid van de raad. Om de toevoeging aan de reserve budgetoverheveling op voorhand in te kaderen hanteren we de volgende criteria:

- Er is sprake van een positief rekeningresultaat;
- Het over te hevelen budget heeft een incidenteel karakter;
- Er is sprake van een beleidsinhoudelijke noodzaak om de middelen te behouden;
- Het te overhevelen budget is gelijk aan of groter dan € 20.000;
- Er is voor de betreffende uitgaven ook in het opvolgende jaar geen budget beschikbaar;

Besteding en vrijval van de reserve
Wanneer besloten is tot budgetoverheveling kan het budget in het opvolgende jaar worden besteed. Als het budget in dat jaar wederom niet wordt besteed valt het automatisch vrij in het jaarresultaat. Mocht het budget toch nodig zijn kan het opnieuw worden aangedragen bij de gemeenteraad om (voor een tweede maal) te worden overgeheveld. Op deze manier wordt voorkomen dat budgetten zonder einddatum in de reserve blijven.

Rechtmatigheid
Het besluit over de jaarrekening en budgetoverheveling vindt plaats in de maand juli van het volgende jaar. Dat betekent dat, in het kader van begrotingsrechtmatigheid, tot aan het besluit in juli het budget niet uitgegeven kan worden. Dit is een onwenselijke situatie. In de kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV wordt voor dit probleem de volgende oplossing aangedragen:

Indien de budgethouder/het college op basis van interne managementrapportages een goede inschatting kan maken van het bedrag dat moet worden overgeheveld, dan kan hij/zij de raad verzoeken het overgebleven bedrag via een begrotingswijziging toe te voegen aan een bestemmingsreserve (bijvoorbeeld 'nog uit te voeren werkzaamheden'). Over de vorming van de bestemmingsreserve moet in overeenstemming met de Gemeentewet door de raad zijn besloten uiterlijk 31 december van het betreffende begrotingsjaar. Voor een rechtmatige aanwending in het nieuwe jaar van de overgehevelde middelen moet de begroting van het nieuwe jaar op de 'overheveling' worden aangepast.

Bovenstaande kan worden meegenomen in de begrotingswijziging van de herfstnota van het betreffende jaar.

2.5 Kaders voorzieningen
De basisregel voor het vormen van voorzieningen is dat er een verwachte verplichting of verwacht verlies is ontstaan, die in de toekomst tot een uitstroom van middelen zal gaan leiden. Op balansdatum wordt de meest betrouwbare inschatting gemaakt van de verplichting of het verlies en die inschatting wordt verantwoord. De inschatting per balansdatum wordt vergeleken met de vorige stand van de voorziening en het verschil wordt ten laste van het resultaat gedoteerd of valt vrij. Bestedingen gedurende het jaar worden ten laste gebracht van de voorziening, de zogenaamde onttrekkingen. Daarnaast kan een voorziening worden getroffen voor egalisatie van kosten over meerdere jaren.

3 Informatievoorziening en beheersing

3.1 Accountantscontrole

Het verloop van de reserves en voorzieningen wordt elk jaar meegenomen in de accountantscontrole op de jaarrekening.

3.2 Wijziging doel, duur of bestemming

Jaarlijks analyseren wij bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening of de door de raad ingestelde bestemmingsreserves nog noodzakelijk zijn voor het doel waarvoor deze zijn ingesteld.

Daarbij wordt ook beoordeeld of de in de reserve opgenomen middelen voldoende toereikend zijn om de beoogde doelstellingen te realiseren. Deze actualisatie kan leiden tot een voorstel aan de raad tot afname of aanvulling van het saldo van een bestemmingsreserve, verlenging van de duur van of omzetting of opheffing van een bestemmingsreserve. De raad neemt hierover een besluit.

Vrijvallende middelen uit de reserve vallen onder de algemene middelen en kan voor wat betreft de aanwending opnieuw ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad.

3.3 Informatievoorziening en beheersing

In de Begroting wordt een overzicht gegeven van elke reserve en voorziening de voorgestelde toevoegingen en onttrekkingen daaraan. Per reserve en voorziening wordt inzicht gegeven in:

- De stand aan het begin van het boek(verslag)jaar;
- De mutaties via de resultaatbestemmingen van het voorgaande boekjaar;
- De toevoegingen en onttrekkingen in het betreffende boekjaar;
- Het verwachte saldo aan het einde van het boekjaar;
- De instelling, niet financiële wijzigingen en opheffing van voorzieningen;

In de Jaarrekening wordt in de toelichting op de balans de aard en reden van elke reserve en voorziening en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht. Per reserve en voorziening wordt inzicht gegeven in:

- De stand aan het begin van het boek(verslag)jaar;
- De mutaties via de resultaatbestemmingen bij de programmarekening van het voorgaande boekjaar;
- De toevoegingen en onttrekkingen in het betreffende boekjaar;
- Het saldo aan het einde van het boekjaar;
- De eventuele instellingsbesluiten, niet financiële wijzigingen en opheffing van voorzieningen door de raad.

Bijlage 1: Relevante artikelen uit het Besluit Begroting en Verantwoording Besluit

Begroting en verantwoording

Paragraaf 4.5.5. Vaste Passiva

Artikel 41
Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden, met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Artikel 42
1. Het eigen vermogen bestaat uit reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening
2. Het in het eerste lid genoemde resultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Artikel 43
1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
a. De algemene reserve;
b. De bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Artikel 44
1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
a) Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b) Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c) Kosten, die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot de gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
d) De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b;
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 45
Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Paragraaf 4.5.7. Toelichting op de balans
Artikel 51

In de toelichting op de balans wordt aangegeven volgens welke methoden de afschrijvingen worden berekend. Ook wordt aangegeven welke investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, welke afschrijvingstermijn hiervoor wordt voorzien en welke reserves hiervoor naar verwachting beschikbaar zullen zijn.

Artikel 54
1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht.
2. Per reserve wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
a. Het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
b. De toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van het voorgaande boekjaar;
c. De toevoegingen of onttrekkingen bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening;
d. De verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;
e. Het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 55
1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van de voorzieningen, bedoeld in artikel 44 en de wijzigingen daarin toegelicht.
2. Per voorziening wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
a. Het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
b. De toevoegingen;
c. Ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen;
d. De aanwendingen;
e. Saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Gerelateerde artikelen:
Artikel 35 … b) investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
Artikel 49 … b) de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Bijlage 2: Relevant artikel uit de Financiële Verordening 2023

Artikel 16. Reserves en voorzieningen
1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad eens in de 5 jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt in ieder geval:

a. de vorming en besteding van reserves;
b. de vorming en besteding van voorzieningen, en

c. bij welke specifiek benoemde taakvelden het verschil tussen het geraamde saldo van baten en lasten en het gerealiseerde saldo van baten en lasten mogen worden verrekend met een daartoe in het leven geroepen reserve.
3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt in ieder geval aangegeven:

a. het specifieke doel van de reserve;

b. het bestedingsplan van de reserve

c. de voeding van de reserve;
d. de maximale hoogte van de reserve, en
e. de maximale looptijd.

4. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

Bijlage 3: Overzicht van reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen die vanaf 2023 zijn ingesteld:

RESERVES	
Algemene reserve	**Doel**
Algemene reserve	Dekking van incidentele uitgaven en vorming weerstandsvermogen
Resultaat	Ter verantwoording van het saldo van het boekjaar.
Bestemmingsreserves	**Doel**
Reserve huisvesting ontheemden	Reserve voor uitgaven aan opvang, projecten, activiteiten en bevorderen doorstroom ontheemden.
Reserve Beuningen Promotion	Reserve voor uitgaven aan projecten en activiteiten voor promotie van gemeente Beuningen.
Reserve Duurzaam Beuningen	Reserve voor incidentele uitgaven.
Reserve H1 maatschappelijke compensatie	Jaarlijks wordt 80% van deze reserve beschikbaar gesteld voor beleid vallende binnen de gestelde beleidskaders welke zijn vastgelegd in 'Beleidskader uitgave H1 gelden' bb23.00299.
Reserve budgetoverheveling	Voor uitgaven die in het voorgaande boekjaar niet gedaan konden worden, en waarvan de raad heeft besloten de betreffende budgetten over te hevelen.
Reserve bovenwijkse voorzieningen	Reserve voor investeringen in bovenwijkse voorzieningen welke aangelegd worden bij realisatie van nieuwbouwlocaties.
Reserve maatschappelijk vastgoed	Reserve voor investeringen in maatschappelijk vastgoed.
Reserve verevening sociale huur	De voeding en besteding van deze reserve is geregeld in de verordening verevening sociale huur 2024
Reserve dekking kapitaallasten	Reserve voor het dekken van kapitaallasten van investeringen

VOORZIENINGEN	
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	**Doel**
Voorziening dubieuze debiteuren	Dekking van het risico van oninbaarheid van vorderingen.
Voorziening gefactureerde dwangsommen	Dekking van het risico van oninbaarheid van opgelegde dwangsommen.
Voorziening dubieuze vorderingen Sociaal Domein	Dekking van het risico van oninbaarheid van vorderingen in het sociaal domein.

Voorziening complexen grondexploitatie	Dekking van exploitatietekorten van grondexploitatie projecten.
Voorziening zandwinning grondexploitatie	Dekking van exploitatietekorten van grondexploitatie 'zandwinning'.
Voorziening pensioenen wethouders	Dekking van pensioenverplichtingen voor de huidige en voormalige wethouders.
Voorziening verlofsparen	Dekking van verplichtingen voor verlofsparen van personeel.
Voorziening wachtgeld wethouders	Dekking van toekomstige verplichtingen t.a.v. de uitkering van wachtgeld voor wethouders
Voorzieningen voor egalisatie	**Doel**
Groot onderhoud gebouwen	Dekking van kosten voor het groot onderhoud van gebouwen.
Onderhoudsfonds uitgesteld	Dekking van kosten voor het groot onderhoud van gebouwen.
Voorziening wegenonderhoud	Dekking van kosten voor het groot onderhoud van wegen.
Voorziening civieltechnische kunstwerken	Dekking van kosten voor het groot onderhoud van civieltechnische kunstwerken.
Voorziening afvalinzameling	Dekkingsmiddelen verkregen uit heffingen om schommelingen in de exploitatie op te vangen voor onderhoud en exploitatielasten voor afvalinzameling.
Voorziening maatregelen rioolbeheersplan	Dekkingsmiddelen verkregen uit heffingen om schommelingen in de exploitatie op te vangen voor onderhoud en exploitatielasten voor rioleringen.